

DEKLARACIJA O TERITORIJALNOM AZILU (1967)¹

Generalna skupština,

Podsećajući na svoje rezolucije 1839 (XVII) od 19. decembra 1962. godine, 2100 (XX) od 20. decembra 1965. godine i 2203 (XXI) od 16. decembra 1966. godine koje se odnose na deklaraciju o pravu na azil; Razmotrivši rad na kodifikaciji koji treba da preduzme Komisija za međunarodno pravo u skladu s Rezolucijom 1400 (XIV) Generalne skupštine od 21. novembra 1959. godine, Usvaja sledeću Deklaraciju o teritorijalnom azilu.

Generalna skupština,

Uzimajući u obzir ciljeve proklamovane Poveljom Ujedinjenih nacija da se očuva međunarodni mir i bezbednost, razvijaju prijateljski odnosi između svih naroda i ostvari međunarodna saradnja u rešavanju međunarodnih problema ekonomske, socijalne, kulturne ili humanitarne prirode i na unapređenju i podsticanju poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda za sve bez razlike na rasu, pol, jezik ili versku pripadnost;

Imajući na umu Opštu deklaraciju o ljudskim pravima u čijem članu 14. je utvrđeno da:

„(1) Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama azil od proganjanja. (2) Na ovo se pravo niko ne može pozvati u slučaju gonjenja koje je zasnovano na krivičnom delu nepolitičke prirode ili postupku protivnom ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija“;

Imajući u vidu, takođe, član 13. stav 2. Opšte deklaracije o ljudskim pravima, u kojem se kaže: „Svako ima pravo da napusti svaku zemlju, uključujući svoju vlastitu, i da se vrati u svoju zemlju“;

Priznajući da je pružanje azila od strane država licima koja se mogu pozvati na član 14. Opšte deklaracije o ljudskim pravima miroljubiv i human čin koji se, kao takav, ne može smatrati neprijateljskim od strane bilo koje druge države,

Preporučuje državama da se, bez prejudiciranja u odnosu na postojeće instrumente koji se tiču azila i statusa izbeglica i lica bez državljanstva, o pitanjima teritorijalnog azila u praksi rukovode sledećim načelima:

Član 1.

1. Azil koji država u vršenju svog suvereniteta pruža licima koja se pozivaju na član 14. Opšte deklaracije o ljudskim pravima, uključujući lica koja se bore protiv kolonijalizma, poštovaće se od strane svih drugih država.

2. Pozivati se na pravo sticanja i uživanja azila ne mogu lica za koja se, na osnovu ozbiljnih razloga, smatra da su počinila zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovečnosti, u smislu kako su ovi zločini definisani u međunarodnim instrumentima sačinjenim da bi se ustanovile odredbe o tim zločinima.

3. Na državi koja pruža azil ostaje da utvrdi osnov za dodeljivanje azila.

Član 2.

1. Položaj lica na koja se odnosi stav 1. člana 1. jeste od interesa za međunarodnu zajednicu, bez negativnih efekata po suverenitet država i ciljeve i načela Ujedinjenih nacija.

2. Kada se neka država suočava s teškoćama u pružanju ili produžavanju azila, države će pojedinačno ili zajednički ili putem Ujedinjenih nacija razmotriti odgovarajuće mere da olakšaju taj teret dotičnoj državi, u duhu međunarodne solidarnosti.

Član 3.

1. Nijedno lice iz stava 1. člana 1. neće biti podvrgnuto takvim merama kao što su proterivanje sa granice ili, ukoliko je dotično lice već ušlo na teritoriju države u kojoj traži azil, proterivanju sa te teritorije, odnosno prisilnom vraćanju u državu u kojoj može biti gonjen.

2. Izuzetak od ovog načela se može napraviti samo ako preovlađuju razlozi nacionalne bezbednosti ili sigurnosti stanovništva, kao prilikom masovnog priliva lica.

¹ Deklaracija je usvojena od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 14. decembra 1967. godine rezolucijom 2312 (XXII).

3. Ukoliko država odluči da je opravdano učiniti izuzetak u odnosu na načelo iz stava 1. ovog člana, ona mora razmotriti mogućnost da se, na način koji smatra pogodnim, datim licima omogući odlazak u drugu državu, tako što će to učiniti pružanjem privremenog azila ili na drugi način.

Član 4.

Države koje pružaju azil neće dopustiti licima koja uživaju azil da se bave aktivnostima koje su suprotne ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.